

بآنها بگوید که شما که بایران میآید مجرد و تنها بیاید و البته مستخدمی که با فامیلش میآید نمیشود گفت خرج خود را میدهم و خرج فامیل را نمیدهم این مسئله را باید رجوع کرد به سابقه ای که در وزارت مالیه بوده و در وزارت مالیه هم گویا مرسوم بوده است مستخدمینی که از خارج میآمده اند مخارج فامیل آنها هم بابت دولت بود (خطاب به وزیر مالیه) چنین نیست آقای وزیر مالیه؟

وزیر مالیه - همینطور است.

رئیس الوزرا - بعلاوه این مبلغ چون اعتبار است خوب است عجلتاً همان سی هزار دلار تصویب شود و بعد که آمدند صورت حسابش را خواهند داد و در صورتیکه زیادی باشد در جزء حقوقشان محسوب خواهد شد.

وزیر مالیه - برای تأیید فرمایشات

آقای رئیس الوزرا و استحضار آقایان عرض میکنم برای مستخدمین خارجی بلژیکی يك نظامنامه و اصول مخصوصی موجود است که برای مخارج مسافرت آنها هم که متاهل یا غیر متاهل هستند مقداری قرار داده شده است چون مخارج مسافرت عبارت از مخارجی است که در فاصله حرکت باو داده میشود اهم از اینکه این مخارج برای خودش باشد یا برای اشخاصی که همراه او حرکت میکنند البته بعضی از آنها عیال و اطفال دارند که با خود بایران میآورند و میگویند چون ما مجبوریم بایران بیاییم و اطفال خود را هم همراه میآوریم این مخارج را هم دولت باید بدهد این است که برای هر کدام میزانی معین شده است که در مورد رئیس با عضو یا متاهل یا غیر متاهل متفاوت است برای اشخاص هم این ترتیب باید منظور شود آنها هم سه مستخدمند دوازده نفرند البته نفر از بعضیها متاهلند و خرج آنها را باید دولت منحل شود

بعضی چون درجه بالا دارند باید در کشتی و راه آهن بلیط درجه اول بگیرند و آن علاوه را باید متحمل شد بعلاوه سی هزار دلار برای مخارج مسافرت این عده از واشنگتن بطهران مبلغ زیادی نیست يك مسافرتی که سابقاً از طهران بیایس بصدد تومان یا صد و پنجاه میشد امروز با هزار و پانصد تومان میشود.

مخارج مسافرت فوق العاده گران است گذشته از اینها این مبلغ بطور اعتبار تصویب میشود و اگر چیزی زیاد آمد مسترد خواهند داشت.

نایب رئیس - گمان میکنم مذاکرات کافی است اگر آقایان موافق باشند بیست هزار دلار را تبدیل میکنم سی هزار دلار.

محمد هاشم میرزا - ابتداء به بیست هزار دلار رأی گرفته شود و بعد

و در صورتیکه قبول نشد سی هزار دلار رأی خواهند داد
نایب رئیس - پس رأی میکنیم بهمة رأیور کمسیون
رئیس الوزرا - بنده عرضی دارم.

نایب رئیس - بفرمائید
رئیس الوزرا - ما که نمیدانیم مخارج تعقیبی مسافرت آنها چقدر است آنها خودشان يك مخارجی را حساب کرده اند و هم پیشنهاد کرده اند سی هزار دلار فرستاده شود.

حالا اگر اینجا تصویب شود بیست هزار دلار باشد و آنها سی هزار دلار خرج کردند چه باید کرد؟ آیا باید از خودشان خرج کنند اینکه صحیح نیست و اگر هم بخواهم دومرتبه مراجعه بمجلس بکنیم و بگوئیم بیست هزار دلار کم است و باید سی هزار دلار تصویب شود آنهم اسباب تأخیر حرکت آنها خواهد شد.

مخبر - بنده يك استعراجی از بعضی از اعضاء کمسیون بوجه کردم به بنده اجازه میدهند که پیشنهادات را قبول کنیم یعنی بیست هزار دلار تبدیل سی هزار دلار شود.

نایب رئیس - مجدداً قرائت میشود و رأی میکنیم.

مجدداً ماده پنجم با تبدیل بیست هزار دلار سی هزار دلار (و تبدیل سایر مستخدمین به هشت نفر مستخدم فوق الذکر) (شرح گذشته قرائت شد)

نایب رئیس - آقایان بیکه با این ماده موافقت قیام فرمایند

(اکثر آقایان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد شور در کلیات لایحه است آقای محقق العلماء (اجازه)

محقق العلماء - میخواستم از آقای مخبر و رئیس محترم دولت سؤال کنم که آیا در کمسیونهای مربوطه راجع بمستخدمین خارجی هیچ مذاکره شده است (فقط خیانت عرض نمیکنم) عرض میکنم اگر خدای نخواسته از آنها تقصیری یا قصوری بظهور رسید مذاکره شده است که با اینهمه خسارات تکلیف دولت با آنها چیست؟

مخبر - این مطلب بطور کلی در تمام کنفرانسهایی که بعمل آمده و میآید منظور شده میشود راجع باین مستخدمین هم در آن مواد فرعی که اختیار بدولت داده شده این مسئله پیش نبوده است.

نایب رئیس - آقای مستشار السلطنه

(اجازه)

مستشار السلطنه - موافقم
نایب رئیس - آقای رفعت الدوله
رفعت الدوله - بنده هم موافقم.

نایب رئیس - معلوم میشود مخالفی نیست رأی میگیریم بکلیه لایحه باورقه آقایانی که موافقت ورقه سفید خواهند داد و آقایانی که مخالفند ورقه کبود. (در این موقع استعراج آراء بعمل آمده و نتیجه بطریق ذیل حاصل گردید)

عده حضار هفتاد و چهار نفر؛ ورقه سفید علامت قبول شصت و شش ورقه کبود علامت رد سه و امتناع پنج

نایب رئیس - لایحه استخدام هشت نفر مستخدمین امریکائی با کثرت شصت و شش رأی از هفتاد چهار نفر رأی دهندگان تصویب شد. آقای آقا میرزا ابراهیم خان تقاضای بیست روز مرخصی نموده اند و کمسیون هم تصویب کرده است رأیور کمسیون عرایض قرار میشود (شرح ذیل قرائت شد)

کمسیون عرایض و مرخصی تقاضای مرخصی آقای آقا میرزا ابراهیم خان نماینده محترم را مطابق درخواست خودشان بیست روزه تصویب می نماید ابتداء از روز حرکت خواهد بود طباطبائی تبریزی
نایب رئیس - آقایانی که مرخصی بیست روزه آقای آقامیرزا ابراهیم خان نماینده قزوین را تصویب می کنند قیام میفرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام فرمودند)
نایب رئیس - تصویب شد چون چیزی بظهر نمانده است و زیاده بر این هم حق آقای رئیس را غصب نکنیم اگر آقایان اجازه میفرمایند جلسه را ختم کنیم جلسه آتی پنجشنبه چهار ساعت بظهر مانده دستور لایحه ممیزی عمومی و اجازه تأدیه فرضه بمادل خان زیادخان و لایحه اعتبار برای هیئت اعزامیه بسواحل بحر خزر (مجلس بکریع ساعت قبل از ظهر ختم شد.)

مؤتمن الملك

جلسه ۱۳۴

صورت مشروح مجلس یوم
هشنبه ۲۲ سبته ۱۳۰۱ مطابق
۲۱ محرم الحرام ۱۳۴۱

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای مدرس نایب رئیس تشکیل گردید.

صورت مجلس یوم ۲۳ شنبه بیستم سنبه را آقای امیر ناصر قرائت نمودند.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - آنجا که بنده از آقای رئیس الوزرا راجع بشغل مستخدمین امریکائی سؤال کردم ایشان هم جواب دادند که شغلشان در مرکز چیست؟ خوب است در صورت مجلس ذکر شغلشان هم بشود.

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

آقا سید محمد قدیون - در قسمت آخر صورت مجلس نوشته شده است که جلسه آتی را بر روز پنجشنبه موکول نموند ولی ذکر ساعت نشده و بعقده بنده تعیین ساعت لازم است و باید نوشته شود

نایب رئیس - اصلاح می شود دیگر فرمایشی در صورت جلسه نیست؟ (گفته شد خیر)

نایب رئیس - صورت جلسه تصویب شد. دستور جلسه امروز قرضه بمادل خان زیادخان... آقای قمی فرمایشی دارید بفرمائید.

آقا میرزا ابراهیم قمی - در چندین قبل بنده سؤالی از وزارت مالیه راجع بسد جاجرود و عملیات مهندس الدوله کردم و عرض کردم باز ده هزار تومان که در مجلس تصویب شده سه هزار و پانصد الی چهار هزار تومان هم خرج نشده و متخصصین هم گرفته اند و باز دیده کرده اند پنج هزار و بیست و پنج تومان باز دیده کرده اند در حالی که آهک را آنها هفده قران حساب کرده اند و آنجا هشت قران حساب شده در آن نطقی که عرض کردم يك سوء تفاهمی شده است چون در جراید نطق خود را خواندم دیدم نوشته شده است که بنده عرض کرده ام از بقیه آن پول مستغلات خریده است. بنده این جمله را تکذیب می کنم زیرا بطور تحقیق نگفتم گفتم شنیده ام و باید محاکمه بشود ولی در این قسمت که بدولت ضرر وارد آورده و اسباب زحمت دولت شده شک نیست، اما آن قسمت را تکذیب می کنم و استدعا می کنم همانطور که وزارت مالیه در محاکمات تعقیب کرده اند این قضیه را هم تعقیب کنند و ببینند چه طور شده است که مال دولت تفریط شده و باز دیده کنند که چقدر خسارت وارد شده. چون این سه نیست که بسته اند فقط يك چینه کشیده اند

نایب رئیس - دو فقره لایحه از طرف دولت رسیده یکی برقراری سیصد تومان شهریه در باره امیر حشمت دیگری برقراری چهل تومان شهریه در حق وراث محمود خان امیر پنجه که هر دو فقره بکمسیون بودجه ارسال می شود، برای اطلاع آقایان عرض می کنم آقای محقق العلماء از کمسیون عدلیه استعفا کرده اند باید بجای ایشان انتخاب بشود آقای نصرت الدوله هم از کمسیون تجدید نظر در قانون انتخابات استعفا کرده اند بجای ایشان هم باید انتخاب بشود.

حائری زاده - کمیسیون تجدیدنظر يك نفر هم از اول کسر داشت و باید حالا دوفتر انتخاب شود

نایب رئیس - بسیار خوب اگر حالا دوفتر کسر دارد دوفتر انتخاب فرمائید دستور اولاً لایحه معیزی عمومی که تعدیل مالیات است بعد اجازه تأدیه قرض دروجه عادل خان وزیاد خان ولایحه اعتبار راجع به هیئت اعزامی بسواحل بحر خزر ولی چون اجازه تأدیه قرضه خیلی مختصر است و بعقیده من خیلی مناسب است خوب است قبل در آن وارد شویم پس از آن در لایحه قانون معیزی

(بعضی گفتند صحیح است)

آقای منتصر الملك راپرت کمیسیون

بودجه را بشرح ذیل

قرائت نمودند

خبر از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی .

تاریخ پنجم شهر ذیقعدة مطابق با دهم سرطان ۱۳۰۱ شماره ۳۷ لایحه شماره ۴۷۴۲ وزارت مالیه که از طرف ریاست وزراء عظام در تلو لایحه شماره ۳۳۱ تأیید شده بود در کمیسیون بودجه مطرح و ماده واحده پیشنهادی وزارت مالیه تصویب گردید .

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ دو هزار و چهارصد تومان برای مدت هشت برج آخر سنه شی قوی ثل در وجه آقای عادل خان زیاد خانوف کارسازی و در موقع مسترد دارد .

(فیروز)

نایب رئیس - و محض اطلاع آقایان عرض می شود البته آقایان میدانند بواسطه اشتباهاتی که ذکر شده خیلی مناسب است در مورد ایشان يك توجهی بشود، آقای آقا سید یعقوب موافقت ؟

آقا سید یعقوب - خبر بنده در این لایحه مخالفم. اولاً عرض می کنم بنده اخلاق ایرانی ها را می دانم که همان دوست و غریب نوازند از هر طایفه که باشد و واقعاً در نژاد ایرانی ها فوق العاده حق مهمان دوستی و غریب نوازی هست ولی این احساسات در مورد خرج و دخل ملک بر بنده غلبه نمی کنند و عرض می کنم اگر دولت ایران داشته باشد زیاد تر از این بدهد بنده هم تصویب می کنم ولی این که وزارت مالیه در لایحه اش نوشته که در موقع بیردازد

این را بنده نمی فهمم یعنی چه ؟

اگر این طور است ضامن او کیست و مجلس کجاست ؟ اگر نظر بلند پروازی است مثل این که کتاب شهریه ها را گذرانیم عرضی ندارم

واقعاً خیلی غریب است ؟ خوب بود حالا که تمهین شده مسترد بشود مجلس هم

معین بشود تالا اقل صورت سازی او در مجلس شده باشد والا ما چه می دانیم از چه مجلس است و ضامن او کیست ؟

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده تصور میکنم اگر آقای آقا سید یعقوب توجهی میفرمودند و درست از سر گذشت این شخص مستحضر میشدند این اشکال را نمی کردند بنده نمی خواهم داخل این مطلب شوم که این شخص چه شخصی است و از چه خانواده ای است و خانواده اش نسبت بایران چه نظریاتی داشته اند و چه خدماتی کرده اند کاری بآن ندارم و در آن موقعی هم که ایشان از طرف دولت آذربایجان یعنی دولت قفقاز مأموران دان شده اند و از طرف دولت قفقاز سفارت ایران مأمور شوند يك اموالی داشته اند که بواسطه تغییر اوضاع آن صفحات ایشان را از دارائی خودشان محروم کردند و در این جا بحال بیچارگی افتاده اند

اولاً چون ایشان يك مأمور سیاسی بودند گمان می کنم وظیفه دولت است که از ایشان نگاهداری کند

(بعضی از نمایندگان صحیح است)

و ثانیاً از نقطه نظر خدمات شخص خودشان و خانواده شان نسبت بایران خیلی بموقع است که این رعایت بود و اما این که آقای آقا سید یعقوب فرمودند استرداد این وجه از چه محل است عرض می کنم استرداد آن منوط بیکمی از دو قضیه است یادر ضمن قراردادهائی که با قفقاز منعقد میشود این مسئله هم در آن جا حل می شود یا این که این شخص بدارائی خودش خواهد رسید و خواهد پرداخت و خوب است این مطلب امروز تصویب شود و امیدوارم دولت هم از این مساعدت پشیمان نشود

عده از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - مذاکرات کافی است ؟

محمد هاشم میرزا - بنده قبل از اجازه

خواستم

نایب رئیس - بفرمائید

محمد هاشم میرزا - راجع بفرمایش آقا سید یعقوب عرض می کنم چون ایشان فرمودند اگر عنوان قرضه است چرا محل و ضامن معینی ندارد عرض می کنم آقای عادل خان شاید خودشان مایل نبوده اند که این وجه بطور غیر قرض بایشان داده شود و الا دولت ایران خیلی از کمک ها و مساعدت ها نسبت بمسلمان های قفقاز و برادران ماو خیلی از مأمورین سیاسی دیگر که با ما کمک و همراهی کرده اند کرده می کند

(بعضی از نمایندگان -)

صحیح است

و منحصراً باین یکی نبوده است و آنچه بنده شنیده ام گمان میکنم خودشان مایل

نبوده اند بعنوان غیر قرض باشد و فرمایشی که آقای آقا سید یعقوب در موضوع ضامن فرمودید این عقیده شخص خود ایشان است و گمان می کنم در این قسمت کسی بایشان موافق نباشد

(بعضی گفتند - صحیح است)

نایب رئیس - چون مسئله خیلی مختصر است . گمان می کنم مذاکرات کافی باشد ؟

مؤتمن السلطنه - چون آقای ارباب فرمودند این شخص نماینده آذربایجان بود .

ایران هم آذربایجان دارد خوب است توضیح بدهند که مقصودشان کدام آذربایجان است .

ارباب کیخسرو - بنده در همان موقع متذکر شده و عرض کردم نماینده دولت ایشان توجه نفرمودند

نایب رئیس - آقایان مذاکرات را کافی می دانند ؟

(بعضی اظهار نمودند کافی است .)

(بعضی گفتند کافی نیست)

نایب رئیس - رأی میگیریم . آقایانی که مذاکرات را در این خصوص کافی میدانند قیام بفرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - کافی است رأی میگیریم در اصل ورقه . ماده واحده قرائت میشود .

(آقای منتصر الملك بعنوان سابق

قرائت نمودند)

نایب رئیس - آقایانی که موافقت ورقه سفید و مخالفین ورقه کبود خواهند داد .

(اخذ آراء بعمل آمده آقایان

امیر ناصر و منتصر الملك استخراج

نمودند بشرح ذیل نتیجه

حاصل شد)

عده حضار ۷۳ ورقه سفید علامت قبول ۵۸ ورقه بدون امضاء علامت امتناع ۴ کبود ۱

نایب رئیس - عده حضار ۷۳ ورقه سفید علامت قبول ۵۸ امتناع ۴

حاج میرزا عبدالوهاب - مجدداً

بفرمائید عده چقدر است

نایب رئیس - عده حضار ۷۳ ورقه سفید علامت قبول ۵۸ ورقه کبود علامت رد يك و امتناع در واقع ۱۴ با کثرت ۵۸ رأی تصویب شد . (خطاب به آقا سید یعقوب) اگر واقعاً توضیحی نسبت باظهاراتشان دارید بفرمائید ؟

آقا سید یعقوب - مطلب واضح است وقتی که وکیل اظهار رأی می کند و حرف میزند مادام که از مجلس نگذرد عقیده شخص خودش هست و گمان نمی کنم بنده از زبان شاهزاده محمد هاشم میرزا بایشان

از طرف دیگران اظهار عقیده کرده باشم بنده گفتم وزیر مالیه در اینجا نوشته (مسترد بدارند) خوب است این کلمه را بردارند و ننویسند چون بحیثیت ما بر می خورد والا مخالف نبودم خوب بود شاهزاده محمد هاشم میرزا بمطلب توجه می کردند و بمن حمله نمی کردند

نایب رئیس - لایحه معیزی عمومی مطرح مذاکره است بحث در ماده چهار است .

(آقای منتصر الملك ماده چهار را بمضمون ذیل قرائت نمودند)

ماده چهارم - کلمه مالك شامل کسی است که بغیر از عقد اجاره و استجاره بیکي از عقود دیگر مالك عین یا منفعت باشد و هر گاه در ملكی مالك وزارت یکی است بکمی که در حدود مجاور بین مالك وزارت معمول است رعایت شده و بعد از وضع حق زارع و عشور مذکوره در ماده ۳ از بقیه که بهره مالکانه است مالیات اخذ می گردد .

نایب رئیس - آقای رفعت الدوله موافقت ؟

رفعت الدوله - بلی

نایب رئیس - آقای سید یعقوب بطور ؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - عبارت این ماده که نوشته است کلمه مالك شامل کسی است که بغیر از عقد اجاره و استجاره بیکي از عقود دیگر مالك عین یا منفعت باشد . ناقص است چون غرض مقنن از این عبارت این است که مستاجر نباید مالیات بدهد و اصل قرض کمیسیون این است که از مالك دریافت شود چون این غرض هست خوب نیست عبارت را اصلاح کنند و اینطور بنویسند (کلمه مالك شامل کسی است که بغیر از عقد اجاره مالك عین یا منفعت باشد) چون این عبارت شامل تمام طرق تملك می شود هم مالك بودن بسکني و عمری و هم مالك بودن به هبه و هم بارت همه را شامل میشود والا این که در راهورت نوشته است بیکي از عقود عقد استجاره و اجاره را عقب هم آوردن غلط است و معنی ندارد در يك مجلسی که همه عبارت دان هستیم این دولفظ را دنبال هم آوردن غلط است و بنده پیشنهاد می کنم کمیسیون این عبارت را هم اصلاح بفرمایند و بسند مالك کسی است که بغیر از عقد اجاره مالك عین یا منفعت باشد که تمام طرق مالكیت را شامل شود .

نایب رئیس - آقای رفعت الدوله

طور که می گویند دولت ضرری کند، الک هم ضرر می کند و این که فرمودند چیز- هائیکه فاسد می شود مثل خربوزه و هندوانه آن ها را دولت نمی تواند از بابت مالیات قبول نماید و دکان بقالی باز کند بنده عرض می کنم این حرفی را که آقای وکیل فرمودند مقصودشان حیوانات بوده نه سبزی و هندوانه و خربوزه البته دولت باید از قیمت آنها مالیات بگیرد ولی راجع به سایر چیزها همانطور که گندم وجو را نگاه می دارند ممکن است عدس و ماش را هم نگاه بدارند و اگر تصور می کنند احتکار می شود آن ها همین طور است اما در خشک بارو میوه جات مثل منابو آلو و غیره چون ممکن است تازه آن ها فاسد شود باین جهت باید یک مالیات نقدی بدولت بدهد ولی حیوانات مثل عدس و نخود و ماش که نگاهداشتن آنها راحت است چرا آن ها را جریمه جنس نمی آورند ؟

بعقیده بنده باید تمام حیوانات را جزو جنس محسوب داشت و تنباکو و ترک را هم خارج کرد ولی هندوانه و صیفی را باید جزء نقدی قرار دهند و پیشنهادی هم کرده ام.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

(اجازه)
آقا سید یعقوب - در جواب آقای وکیل الملک و شاهزاده محمد هاشم میرزا که با ایشان موافق بودند عرض می کنم که در موقع وضع قانون باید نظر بنابال کرد حالا اگر در قارس اغلب سال ها ملخ خوارگی می شود مردم ذوت می خورند یا فلان آفت می رسد و نمیتواند گندم و جو بکارند دلیل نمی شود باین واسطه باید قوت غالب را در مملکت ملاحظه کرد و در مملکت ما قوت غالب جو گندم و شلتوک است و چون دولت نظمی دارد قشون دارد اداره دارد ناچار است تحصیل گندم وجو بکند و مسلم است که تمام مأمورین دولت هم مثل بعضی مأمورین حالیه نیستند مأمورین با انصاف هم پیدای می شود.

ثانیاً - فرمایشات شاهزاده محمد هاشم میرزا این است که دولت شاهزاده محمد و نفوذ راهم جمع آوری کند مگر دولت می خواهد بشکنداری تأسیس کند ؟ باید ملاحظه دولت و ملت هر دورا بکنیم از آن طرف دولت چون محتاج بنه است از قوت غالب که گندم و جو شلتوک است باید از عین جنس مالیات بگیرد اما غیر از آن ها باید نقدی بگیرد و آن اشکالی را هم که آقای حاج میرزا مرتضی فرمودند آقای رفعت الدوله جواب دادند و آن این است که اگر مالک بخواهد از عین جنس مالیات بدهد مأمور حق است تکلیف ندارد و این ماده کمال رافت را نسبت به ملت در ادای مالیات کرده می- گویند حق دولت این جنس است و مأمور هم

نمی تواند از قبول آن استنکاف نماید . در هر صورت این ماده بهترین ماده ای است که هم حقوق دولت و هم حقوق ملت را ملاحظه کرده اند.

اقبال السلطان - گویا در این عبارت یک اشتباهی برای آقایان حاصل شده است در این جا می گویند مأمورین وصول نمی- توانند از قبول عین محصول ملک که از بابت مالیات تأدی می شود استنکاف نمایند یعنی ایراد بکنند بر مالک که این گندم بدست این را عوض بکن و گندم خوب تر بیاور مقصود این است که تحصیل دار از عین جنس مالیات می گیردی خواهد خوب باشد یا بد باشد .

حاج میرزا مرتضی - صحیح است همین طور است .

نایب رئیس - آقای همداد السلطنه موافقت ؟

عماد السلطنه - می خواهم توضیحی بدهم این ایرادی را که آقای وکیل الملک نمودند تا یک اندازه وارد است ولی این ایراد در صورتی وارد است که هر ساله ممیزی بشود ولی باین ترتیب فرمایش آقای وکیل الملک بیشتر اسباب اشکال برای رعیت می شود فرض بفرمائید امسال این ده را ممیزی کردند پنجاه من پنبه یا هدس یا نفود یا چیزهای دیگر عایدی دارد شاید سال دیگر این محصول را نکاشت و تبدیل بچیزهای دیگر کردند و آنوقت مأمور دولت می رود می گوید همان چیزی که سال قبل ممیزی شده و داده اید امسال هم بدهید و در این صورت نسبت بمالیات دهنده تعدی می شود باین ترتیبی که در این لایحه نوشته شده خیلی خوب است زیرا وقتی یکسال ممیزی کردند دیگر تا ده سال باید مطابق همان دفعه اول مالیات بدهند و این ترتیب برای مالیات دهنده راحت تر است و بعکسش مشکل است

نایب رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

حاج سید محمد باقر دست غیب - اصلاً باید فهمید که دولت چه حقی دارد ؟ دولت از عایداتی که عاید مالک یا رعیت می شود حق دارد مالیات بگیرد جو می خواهد باشد . گندم می خواهد باشد . ذرت و سبزی و خرما و انار هر چه می خواهد باشد این جا آقایان برای صرفه جویی دولت می گویند دولت بشکندار نیست . سبزی فروش نیست تصدیق می کنم دولت سبزی فروش نیست ولی این حرف را نباید زد زیرا رعیت هم نباید سبزی فروش دولت باشد چرا باید رعیت بشکندار باشد رعیت می گوید این سبزی را من دارم هر چه می خواهم بردار اما اگر دولت بگوید ذرت و گند و سبزی را بفروش و پول آنرا بن بده این بکفندی اسباب اشکال برای مردم است اگر چه بصره

دولت نزدیک تر است ولی از آنحال حرف باید ملاحظه حال زارع و مالک را هم نمود و علاوه بر این ترتیب برای دولت هم فایده ندارد برای اینکه اختلاف مابین مأمورین دولت و مالک پیدا میشود بر فرض مأمور دولت بگوید عدس یک من ۳ قران است و رعیت می خواهد از قران ۲ منی ۲ قران تسعیر کنند باین واسطه تولید اختلاف می شود و باید بامور ثابتی مراجعه کنند پس صرفه دولت این است که مالیات را از عین عایدی بگیرد و حق هم همین است و اگر غیر از این باشد بنده یک ظلم فاحشی نسبت بمالک می دانم بنده نمی گویم تره کار تره میکارد دولت باید از آن تره سهم مالیاتی خود را بردارد حالیه دولت سبزی فروش نیست بن چه بشکندار نیست بن چه پس دولت نباید تعمل بزراع بکند و زراع و مالک هم تا این درجه نوکر دولت نیستند که بروند جنس دولتی را بفروشند و پول آنرا به دولت بدهند پس بنا علیهذا مالک هم مالیات داده و هم نوکری کرده است پس بعقیده بنده این است که دولت باید از عین جنس مالیات بگیرد نه از قیمت آن

اقبال السلطان - بنده تصور می کنم بعد از توضیحی که آقای همداد السلطنه بیان نمودند دیگر اشکالی نباشد ولی گویا آقای دستغیب فکرشان بجای دیگر بود و ملتفت نبودند که آقای همداد السلطنه چه توضیح دادند . ایشان گفتند در صورتی که از عین جنس مالیات گرفته شود باید هر ساله ممیزی و هر سال هم نمی شود ممیزی کرد باید عایدی که برای زارع از این مزرعه حاصل میشود تعیین نموده و از آن دولت یک سهمی بگیرد حالا آقایان برای زارع دلسوزی می کنند بر می گویند اگر در سرخرمن ذرت را خرواری پنج تومان یا مالک حساب کردند و از قیمت آن ده یک گرفتند شاید ذرت بعد خرواری دو تومان شود آنوقت مالک متضرر شد . خیر ضررنی کند بر فرض هم ضرر کند این ضرر مختصر عیبی ندارد برای این که تمام مخارج این مملکت را ملت باید بدهد فرق نمی کند اگر یک مالکی یک تومان متضرر بشود در مقابل بدولت دوست هزار تومان عایدی برسد اینهم ضرر ندارد

نایب رئیس - گویا مذاکره کافی باشد ؟

(جمعی گفتند کافی است - بعضی گفتند کافی نیست)
نایب رئیس - رأی می گیریم کافی بودن مذاکرات آقایانی که گفتند که رأی کافی می دانند قیام فرمائید (عده قیام نمودند)

نایب رئیس - گویا عده رأی گرفتن کافی نبود و قریب هیچ اجازه خواسته اند

آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - بنده می کنم آقایانیکه مخالف با این می نمایند اشتباه کرده اند زیرا ماده واضح و روشن است و نسبتاً برای خیلی نافع و مفید است و آقایان می فرمایند از همین محصولی که بعمل می آید باید با

گرفت حتی آقا (اشاره بردیف صندلی آخر) می فرمایند دولت سبزی هم بکند سبزی فروش

(بکنند از نمایندگان - آقای وکیل الملک همچو چیزی نفرمودند)

حاج شیخ اسدالله - آن

وکیل الملک نفرمودند آقای دست

برموند می فرمایند از هر چه مالک عمل می آورد دولت باید عشر آن را بگیرد و ولایات هست که محصولش پنبه تنها مثلاً در کاشان محصول عمدش پنبه اگر چکن بین المللی پیش آمد در آن بکار بکنند کجا آنرا بفروش برساند پول بدهند علاوه اینکه می فرمایند یک تومان ضرر مالک نمی شود از صریح صرف نظر کرد بنده عرض می کنم مو ر رعیت ده تومان و بنده تومان نیست در صیفی و یک شتوی . شتوی معلوم است جو و گندم است ، شلتوک هم اگر چه در بهار کاشته شود ولی یک زراعت ثابت و معنی است که قابل تغییر نیست و مثل گندم و جو که مایه حیات رعیت و مایه حیات نوع بشر است و این نوع از زراعت بک زراعت معین و ثابتی است . و یک قسمت عمده از زراعت را تشکیل می دهد این است که چون حقاً باید از عایدات یکمشر مالیات گرفت از عایداتی که معین و ثابت است عین جنس دریافت می شود یعنی یکسال املاک را ممیزی میکنند و آن میزان که بدست آمد سنوات بعد هم از روی همان میزان عشر عایدی گندم و را مأخو می نمایند حالا وارد می شویم در زراعت صیفی زراعت صیفی قابل تغییر است و هیچ نمی توانیم بگوئیم امسال که باز دید شتا پنج سال یا ده سال دیگر هم از روی همان میزان جنس از رعیت گرفته می شود شتا پنج سال یا ده سال دیگر هم از روی همان میزان جنس از رعیت گرفته می شود

نایب رئیس - آقای قبی موافقت ؟

آقا میرزا ابراهیم قبی - بنده تمام فرمایشات آقای حاج شیخ اسدالله را تصدیق می کنم عایدات جنسی در این لایحه فقط گندم و جو و شلتوک را معین کرده است در حالتی که ذره هم در حکم غله کاری است و ممکن است در بلوکات این صفحات بواسطه آفتاهایی که پیدا میشود زراعت را تبدیل بذرت نمایند و خود مالکین هم او را جزو جنس می دانند بنا بر این خوب است ذرت را هم جزو جنس قرار دهند ولی آن فرمایشی را که آقای دست غیب کردند اگر آنطور شود باید دولت دوهزار دکان سبزی فروشی باز کند و اسباب زحمت خواهد بود

نایب رئیس - مذاکرات کافی است ؟

(بعضی گفتند کافی است - بعضی دیگر گفتند کافی نیست)
نایب رئیس - هر کدام اجازه خواسته اید وصحبت نکرده اید می گویند کافی نیست رأی می گیریم باینکه مذاکرات نسبت بماده پنج در شوراول کافی است یا نه آقایانی که کافی می دانند قیام فرمائید (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - معلوم می شود مذاکرات کافی است پیشنهادات قرائت می شود

(پنج فقره پیشنهاد بشرح ذیل قرائت شد)

(پیشنهاد می کنم ماده پنجم مجزی بدو ماده شده و بترتیب ذیل نوشته شود)

ماده پنجم - مقصود از عایدات جنسی گندم و جو و شلتوک است و ما بقای عایدات کلیه نقدی محسوب می شود

تبصره - وقت ممیزی مالیات هر درخت خرما یا باده یکمشران محسوب است

ماده ششم - مؤدیان جنسی تادو خروار مالیات خود را می بپردازند عین جنس از خرمن آن جنس بدهند یا قیمت همان وقت را مأمورین وصول حق ندارند از گرفتن

پروزی با این ماده مخالفت می کنند یا نظرشان بمنافع دولت است اگر نظرشان بمنافع دولت است ملاحظه فرمائید چقدر برای دولت خرج دارد تا این عشریه محصول صیفی مورد انبار ضبط کنند و اگر مقصودشان حفظ منافع رعیت است که آن بیچاره هم با این ترتیب در نهایت زحمت خواهد بود پس بطوری که عرض شد علاجی بر این متصور نیست جز اینکه یک میزان نقدی در نظر گرفته شود و همه ساله همان مبلغ را از رعیت بگیرند و او را آزاد بگذارند

نایب رئیس - آقای قبی موافقت ؟

آقا میرزا ابراهیم قبی - بنده تمام فرمایشات آقای حاج شیخ اسدالله را تصدیق می کنم عایدات جنسی در این لایحه فقط گندم و جو و شلتوک را معین کرده است در حالتی که ذره هم در حکم غله کاری است و ممکن است در بلوکات این صفحات بواسطه آفتاهایی که پیدا میشود زراعت را تبدیل بذرت نمایند و خود مالکین هم او را جزو جنس می دانند بنا بر این خوب است ذرت را هم جزو جنس قرار دهند ولی آن فرمایشی را که آقای دست غیب کردند اگر آنطور شود باید دولت دوهزار دکان سبزی فروشی باز کند و اسباب زحمت خواهد بود

نایب رئیس - مذاکرات کافی است ؟

(بعضی گفتند کافی است - بعضی دیگر گفتند کافی نیست)
نایب رئیس - هر کدام اجازه خواسته اید وصحبت نکرده اید می گویند کافی نیست رأی می گیریم باینکه مذاکرات نسبت بماده پنج در شوراول کافی است یا نه آقایانی که کافی می دانند قیام فرمائید (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

جنس یا قیمت آن استنکاف نمایند و زاید بر دو خروار همان جنسی است که باید بعنوان مالیات بدهد از گندم وجو و غیره و اگر مختلف است بنسبت مالیات ثلث یا نصف و غیره . . . مدرس

چون در ماده پنجم باقی عایدات در جزء نقدی محسوب و ترتیب پرداخت آن تصریح شده است ما پیشنهاد می نمائیم جمله مزبور بترتیب ذیل اصلاح شود .

ما بقای عایدات کلیه در موقع بنظر عاده تسعیر و قیمت دریافت می شود سیدالمحققین یعقوب الموسوی

پیشنهاد می کنم در ماده پنجم بعد از گندم و جو و شلتوک گاه و پنبه و ذرت و ارزن ضمیمه شود و وکیل الملک

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده پنج اضافه شود

تبصره - مالکین املاک مختارند مالیات خود را عین جنس بپردازند یا قیمت عاده تسعیر نموده قیمت آنرا بپردازند

حاج میرزا مرتضی بنده پیشنهاد می کنم در مزارع و نقاطی که زراعت متعارفی آنها اشیاء ذیل است کلمه جنس شامل شود

گندم . جو . خرما . کشمش . مویز شلتوک . کلیه حیوانات . تنباکو . توتون پنبه . تریاک . ابریشم . محمد هاشم میرزا

نایب رئیس - آقایان اجازه می دهند یا زنده دقیقه تنفس بشود (مخالفتی شد و جلسه برای تنفس تعطیل و بعد از نیم ساعت تشکیل گردید)

نایب رئیس - ماده ششم قرائت می شود

(بعضی آنرا قرائت شد)
ماده ششم - مؤدیان مالیات املاک اربابی باید غله مالیاتی خود را بانبارهای محلی حمل نموده گرایه معمولی را دریافت دارند ولی هرگاه مسافت انبار مزبور از پنج فرسخ تجاوز نماید علاوه آنرا مالیات دهده مختار است که با اخذ گرایه مالیات بدهی خود را حمل و یا امتناع نماید

نایب رئیس - مخالفتی با ماده نیست آقای سلطان العلماء مخالفید

سلطان العلماء - بلی بنده مخالفم **نایب رئیس** - بفرمائید

سلطان العلماء - در این جا تصریح می کنند که مؤدیان مالیات جنسی یعنی اربابها باید غله خود را تا پنج فرسخ حمل کنند و گرایه معمولی دریافت دارند بنده عرض می کنم با طرز جریان امروزه و این مأمورینی که از تحصیلدار و تحصیلدار ها در شهر ها داریم بنده با این ماده

مخالفم

اولاً - فرض می کنم این غله دولت باید به محل هشت فرسخی رسد و او باب

تا پنج فرسخ حمل نموده آنوقت تکلیف آن سه فرسخ ما بقیت ثانیاً - مجبور کردن مردم از وظیفه مقنن و قانونگذاری خارج است و بنده این مسئله را مخالف با آزادی که شما برای ملت ایران قابلید می دانم و علاوه هزاران اشکال برای ارباب پیش می آید مثلاً یک روز مأموری می گوید امروز وقت ندارم و روز دیگر انباردار می گوید این جنس خاک و مواد خارجی دارد و باید آنها را موضوع نمود به حال بنده باز تکرار عرض میکنم که دولت باید مالیات خود را دومحل بگیرد و مجبور کردن ارباب یا رعیت بعنوان حمل غله تا پنج فرسخ هیچ معنی ندارد

نایب رئیس - آقای ناظم دفتر موافقت ؟

ناظم دفتر - مقصود بنده این بود که لغت غله مبطل بکلمه جنس شود پیشنهاد هم کرده ام

نایب رئیس - آقای دست غیب موافقت ؟

حاج سید محمد باقر دست غیب خیر بنده مخالفم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - آقای سلطان العلماء شرح ماده پنجم را بطوری بیان کردند که با اینکه بنده بدو مخالف بودم بعد از این توضیح موافق خدم می فرمائید این ماده با آزادی ملت منافات دارد پس اگر اینطور است مالیات گرفتن با آزادی ملت منافاتی است پس دولت چه باید بکند شما می فرمائید دولت ابتدا حرفی نزنند و چیزی نگیرند ؟ واقعاً این حرف غریبی است اولاً اگر مجلس باشد و دولت باشد محل اعتماد مجلس است ، ثانیاً فرق است بین وضع قانون و اجرای قانون شما اگر در یک برجه داشته باشید و طرز اجرای آنرا بدانید این ربطی بوضع قانون ندارد شما باید وضع قانون را ملاحظه کنید و اگر فرضاً در طرز اجرای آن اشکالی بنظر تان برسد نباید آن اشکال را در وضع قانون بکنید و اگر شما بگوئید مردم جنس خود را سرخرمن بدولت بدهند بدون اینکه یا دولت مساهمت کرده و تا پنج فرسخ آنرا حمل نمایند آنوقت بکلی مجازاً عایدات دولت ازهم گسیخته خواهد شد . داشتن نظر افراط تقریب هر دو غلط است البته ظلم و تعدی بی حساب بر رعیت فط است و از آنطرف هم عایدی دولت را از بین بردن و در نتیجه رفته امود را براه کردن آنهم خوب نیست در اینجا موضوع فقط این است که مالکین باید تا پنج فرسخ جنس دولت را حمل کنند و ملت اینهم این است چون آنها از خودشان مال وحشم دارند و وسایل حمل هم برای

آنها از هر جهت فراهم است برای اینکه جنس دولت ازین نرود لذا همه قرار گذارد که آنها جنس دولت را حمل کرده و مطابق میزان معمولی کرایه بگیرند و زیاده از پنج فرسخ هم آنها را کاملاً مختار و آزاد گذارند باینکه اگر خواست استفاده از مال خود کرده جنس را بانبار برسانند و کرایه بگیرند یا اینکه دیگر حمل نکنند و اگر ملاحظه فرمائید در این صورت نه جنس و فله دولت تقریباً می شود و نه تجدیلی هم بر مالکین می شود زیرا آنها تا پنج فرسخ حمل می کنند و از پنج فرسخ هم بیلا مختارند

نایب رئیس - آقای دست غیب مخالفند!

حاج سید محمد باقر دست غیب بلی

نایب رئیس - بفرمائید

دست غیب - بنده از دوجه با این ماده مخالفم

اولا - چون آقای آقا سید یعقوب را یک نفر از اشخاص مشرع می دانم لذا عرض می کنم این اجبار برخلاف قانون شرع است و اینکه فرمودند از پنج فرسخ بیلا مالکین در حمل غله دولت آزادند چرا نباید این آزادی را از اول داشته باشند

ثانیاً - برمی گردم به عرض اول خود که دولت حق دارد از زمین عایدات مالیات بگیرد و حالا که مالیات گرفت آری سزاوار است او را بمنزله نوکر خود تصور کرد و نوی سرش بزند و مجبورش کند که تا پنج فرسخ جنس دولت را حمل کند که شاید آن مالک یارعت میل نداشته باشد حمل کند کرایه بگیرد و این ظلم بسیار فاحشی است بزوار زیرا وقتی مأمور دولت بمالک فشار آورد که باید حتماً این جنس را حمل کنی او که از خودش این کار را نمی کند بلکه نوی سر رعیت زده او را مجبور بعمل غله دولت می کند فرض این است که این قدرها باغلاق مأمورین دولت و مالکین و رعایا آشنایانیم پس باید این ظلم را از سر رعیت رفع کرد و نباید آن هارا بعمل جنس تا پنج فرسخ مجبور نمود زیرا آنها هم که مال و حشم دارند نه برای اینکه جنس دولت را حمل کنند و اگر دولت نمی خواهد جنس از بین نرود خوب است خودش تهیه مال کرده و جنس خودش را حمل کند بعلاوه هزار زحمت دیگر ممکن است بیش بیاید مثلاً امروز که زارع قبول کرد که جنس دولت را بانبار ببرد مأمور دولت بانبار را میگوید این جنس خاک دارد غبار دارد چه دارد و ایها چنانچه عرض شد یک ظلم فاحشی است اما اینکه فرمودند عایدات دولت باید برسد البته دولت عایدات نمی خواهد و هواید هم باید باو برسد اما بطور باید نوی

سر مردم بزند و آنها را مجبور کند که تا پنج فرسخ جنس او را حمل کنند این دخلی بمایدات ندارد آنها مالیات خودشان را می دهند دولت هم غیر از گرفتن مالیات و عواید خود دیگر حق ندارد و این مسئله هم هیچ ربطی باظهار اعتماد بمجلس دولت که ایشان اشاره کردند ندارد پس باز که این مقدمات عرض میکنم که این ظلم فاحشی است بزوار و استعداد این ظلم را بر طرف کنند

اقبال السلطان - بنده تعجب میکنم در این لایحه ممیزی آنچه که باید گرفته شود یا تعمیم شود بر مالک است و اسم زارع در میان بهیچوجه نیست که آقایان همیشه اسم زارع را میبرند که برای او دلسوزی می کنند خواهش میکنم بعد از این هر چه میخواهید دفاع کنید از مالک دفاع بفرمائید نه از زارع حالا می خواهم به بینم سابقاً چه معامله با مالیات بدعا می کرده اند اولاً در هیچ کجا معمول نبوده که مالیات را در محل بمباشر تحویل بدهند

(بعضی گفتند چرا معمول بوده)

اقبال السلطان - شاید بعضی جا ها این طور بوده ولی در بیشتر ولایات این طور مرسوم بوده که مالیات دهندگان جنس دولت را بجای حمل بانبار می کردند و باید کرایه هم نمی گرفتند. حالا کمیسیون قوانین ماله با موافقت نظر آقایان برای تعیین حمل غله از محل تا انبار این طور صلاح دانست که کرایه معمولی بمالک پرداخت شود و مقصود تا پنج فرسخ هم این است که انبار دیوانی در بلوک در یک مرکز واقع شود که بیش از پنج فرسخ فاصله نداشته باشد لذا این طور قرار شد که تا پنج فرسخی که انبار دولت هست حمل کنند و کرایه معمولی خود را بگیرند و برای آنها هم فرقی ندارد زیرا آنها غله خودشان را که فرضاً چند خرواری است تا شهر حمل می کنند چه ضرر دارد جنس دولت را هم کده خروار است تا انبار حمل کرده و در عوض کرایه بگیرند آقای سلطان - العلماء می فرمایند در انبار بین انباردار و مالیات بده مذاکره و مناقشه می شود در اینکه جنس مواد خارجی و خاک و غیره دارد از آقایان سؤال می کنم که آیا همین اعتراض را در ده و پلدر مزرعه نمی توانند بکنند؟ اگر مقصود ایراد است که همین ایراد است - اعتراضات را ممکن است در مزرعه هم بکنند و ممکن است مأمورین و تحصیلداران در محل هم می گویند صد من عوض هفتاد و پنجم باید بدهید آیا چه چیز در محل از آنها جلو گیری میکند پس این اعتراض که آقا فرمودند در همه جا ممکن است روی دهد اما از آن طرف ملاحظه فرمائید اگر بنا باشد دولت مالیات خود را

در دهکده تحویل بگیرد چقدر زحمت دارد و لازم است دولت همیشه برای حمل جنس مقدار زیادی مال حاضر داشته باشد که آنها را حمل بانبار کند و جمع کردن جنس هم اسباب زحمت است مثلاً ملاحظه فرمائید از یک دهه باید سی من بکنند دیگر از ده دیگر چهل من و از دهکده دیگر پنجاه من آنوقت باید دولت یکدهه زیادی مأمورین و مال بدهات بفرستد و مثل دره بش و چرچی جنس جمع کند ولی باین ترتیبی که کمیسیون قرار داد هم رعایت حال دولت شده

و هم رعایت حال مالک اگر بطوری که می فرمائید بنا باشد مالکین غله را حمل نکنند بیشتر اسباب زحمت خواهد شد زیرا مأمورین مجبور خواهند بود از زارعین حول و حوش و دهاقین اطراف بزور مال گرفته و جنس را حمل کنند و خود این مسئله تولید یک زحمتی برای رعایا عموماً خواهد کرد ولی وقتی که خود مالک بانبار ماله در محل حمل کند دیگر این گفتگوها نیست و میزان کرایه را هم حمل کنند با رئیس ماله هر محلی مذاکره می کند و خودشان بطریق عادلانه باهم قطع کرده از دل هم بیرون میرند و این از هر جهت آسان تر و بهتر است

و این ماده هم فقط تا پنج فرسخ را معید کرده و از آن به بالا را مخیر کرده و اگر نخواستند دیگر حمل کنند زحمت آن بعهده خود مأمورین دولت خواهد بود

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده متعیرم با توضیح حاضر و جریان امور کنونی کدام طرف را ترجیح دهم زیرا برای یک از ترتیبات می بینم همان طور که آقایان در ختم بیانات خودشان فرمودند مشکلاتی درین هست ولی این را هم نباید فراموش بفرمائید که اگر حمل جنس تا پنج فرسخ بعهده مالک و گذار شود باز آن فشار مأمورین را دارند و چیزی که به عقیده بنده مشکل تر از همه چیز است مسئله تشخیص کرایه است که در اینجا هیچ اظهاری از آن نشده و تشخیص کرایه تاکنون همیشه مأمورین دولت میدارند میداده اند مثلاً اگر یازده قران کرایه حمل بود آنها بیشتر از هشت قران یک تومان نمی داده اند پس خوب است حالا که مشیت آقایان این قسم قرار گرفته است بترتیب ثابتی هم برای تشخیص کرایه قرار بدهند که مأمورین اقلاً به میزان عادلانه حمل کرایه را بمالکین بازارمین بدهد دیگر اشکالی از این حیث نباشد

اقبال السلطان - اگر در این

ماده ملاحظه فرمائید می بیند نوشته کرده معمولی هر کرایه که در حول خوش می است تشخیص کرایه از حال نمی شود و از این فرق می کند و باید میزان کرایه را بطوری معین کنیم که شخص حمل کننده با رضایت و رغبت حمل کند و بهترین عبارت بمیز بنده همین عبارتی است که نوشته شده و این که می فرمایند در هر صورت مأمورین دولت اسباب زحمت خواهند بود بنده عقیده دارم اگر مالکین در موقع مالیات خود را بدهند و جنس بدی خودشان را در موقع خوش حمل کنند و تحویل مأمورین دولت بدهند بهیچوجه دچار مأمورین دولت نخواهند شد و اینکه مأمورین دولت سر آنها میروند برای این است که آنها از تادیه مالیات بستر آنها میروند دلی اگر خودشان مالیات خود را بدهند هیچوقت مأمور برای آنها فرستاده نمیشود و رؤساء ماله مجبور می شوند بدهکده فرستاده و مطالبه مالیات نمایند پس خوب است خود مالیات دهندگان در موقع مالیات خود را بپردازند و حمل کنند تا مأمور بدهات نرود

نایب رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی - موافقم

نایب رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده نمی دانم پنج فرسخ چه موضوعی هست بهر دلیل از پنج فرسخ بیلا را مالکین در حمل غله مختار هستند بهمان دلیل از اول باید مختار باشند اما اینکه می فرمائید مثل درویشا باید مأمورین دولت بگردند بنده اینهارا دلیل نمی دانم البته دولت از هر کس طلب کار هست باید در همان محلی که طلبکار هست بگیرد و اینکه اعتراض می کنند که بعضی گاهی می گویند مالک و گاهی می گویند زارع عرض می کنم در غالب دهات ایران مالک زارع یکی است که خودش سعی می کند و زحمت می کشد در روی یک قطعه زمین خودش زراعت میکند و یک الاغ هم بیشتر ندارد آنوقت بیاید جنس مالیاتی خودش را بوسیله آن الاغ حمل کند و از کار خودش هم باز بداند بنده نمی دانم چه فلسفه دارد آقایان تصور می کنند تمام نقاط ایران مثل اطراف تهران است که پنجاه ده آن مال یک شاهزاده یا یکی از اعیان و بیست پارچه متعلق بیک تاجر باشد خبر اینطور نیست اگر تمام دهات داحسات کنند عشرش را بای است باقیش از خود رعایا است در این صورت چطور می شود آنها را مجبور کرد این برخلاف عدالت و انصاف است و باید مالیات دهند از اول مختار باشند نه اینکه بگویند تا پنج

فرسخ مجبور باشد و دوقرآن باو بدهند و زیاده از آن مختار باشد بنده نمی دانم این حاجه فلسفه هائی است که آقایان ذکر می کنند

مخیر - اگر اختیار خوب است از روز اول بگویند مالکین مختارند که مالیات بدهند یا ندهند اما اینکه فرمودند چرا تا پنج فرسخ مجبورند حمل بکنند و کرایه بگیرند ولی برای بالاتر از پنج فرسخ مجبور هستند البته کسانی که از ترتیبات دهات اطلاع دارند می دانند

محمد هاشم میرزا - ماهم اطلاع داریم

مخیر - انشاء الله همه دارند بعضی دهات است که رعایای آنها علاوه بر زراعت یکدهه مال والاغ دار دارند که مال التجاره حمل میکنند در بعضی دهات فقط مال آنها منحصر بیک یا دو الاغ است و بآنها حق داده شده که تا پنج فرسخ حمل کنند و زیاده بر آن حمل نکنند زیرا برای آنها ممکن نیست ولی دهاتی که مال بندی دارند و غفل آنها هم کرایه کشی است محل گفتگو نیست هشت منزل هم باشد حمل می کنند و کرایه معمولی را دریافت مینمایند این پنج فرسخ برای دهاتی است که مال آن ها منحصر به یکی دو الاغ است

نایب رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی

نایب رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی چطور؟

حاج میرزا مرتضی - مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

حاج میرزا مرتضی - اکنون هم مرسوم است که در تمام دهات تحصیل داران از طرف ماله می روند و مالیات هر دهی را می گیرند یعنی جنس مالیاتی را یا تسعیر می کنند یا دریافت نموده و حمل می کنند الان هم این ترتیب معمول است و بنده نمی دانم آقایان بچه دلیل میفرمایند تا پنج فرسخ آن رعیت بیچاره باید حمل کند؟ دولت طلبش را در همان محلی که می خواهند باید بگیرد و در حمل کردن باید مالک را مختار کنند اگر خواست بانبار دولتی حمل کند و کرایه بگیرد و اگر نخواست دولت اگر میل دارد و بفرش و الا خودش حمل کند اما این مسئله که آقای مخیر فرمودند چون بعضی جاها مال برای کرایه دارند و بعضی جاها ندارند این پنج فرسخ را برای کسانی که کرایه کش نیستند قرار داده اند و باقی برای دهاتی است که مال دارند و کرایه می گیرند این فلسفه را بنده نفهمیدم البته آن کسی که مال برای کرایه دارد کرایه می دهد ولی حالا که مال دارد باید مجبوراً جنس دولت را حمل کند؟

البته دولت باید باو کرایه بدهد چه پنج فرسخ باشد چه ده فرسخ ولی باید مختار باشد که اگر خواست حمل کند و کرایه بگیرد و الا مجبور نباشد عقیده بنده این است که یک فرسخ و پنج فرسخ فرق نمی کنند و باید مالک را مختار گذاشت

نایب رئیس - آقای دولت آبادی

(اجازه)

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی آقایان خوب است بخاطر بیابورند که در لایحه دولت مقداری از آن مسافت را بعهده مالکین گذارده بودند یعنی ۳۴ فرسخ مجبور بودند حمل کنند و یک نظر دیگر که دولت اتخاذ کرده بود این بود که بعلاوه مالیات جنس پاک کرده گرفته شود کمیسیون از هر دو این ها جلو گیری کرد که نه بدون اجر و مزد حمل شود و نه از پاک کردن چیزی بآن ها تعمیل شود گذشته از این آقایان مکرر فقط زارع را می فرمایند بنده عرض می کنم این راجع بزوار نیست یک کمکی است که از طرف مالکین بدولت می شود و گمان می کنم اگر آقایان وقت بفرمایند خواهند دید صرفه مالک هم در همین است که خودش جنس ببرد و تسلیم انبار کند و تحصیل داران نروند زیرا اگر بنا باشد سوء استفاده از قانون بکنند از آن ترتیب بیشتر می توانند سوء استفاده بکنند تا این ترتیب که مالک خودش حمل کند کرایه هم بگیرد و این کمکی است از طرف مالکین گذشته از این مسائل آقایان تصدیق می فرمایند که وقتی یک نفر مأمور دولت بیک دهی برود برای حمل پنجاه من گندم باندازه ۴ برابر قیمت پنجاه من گندم برعیت ضرر وارد می آید وقتی که مالک بداند مکلف است مالیات جنسی خود را حمل کند دیگر این ضرر مزبور برعیت وارد نخواهد آمد پس بعهد خود مالک باشد که آن را حمل کند بهتر است و این ترتیب که کمیسیون اتخاذ کرده بهترین ترتیب است زیرا بهیچوجه تعمیلی بآن ها نمی شود

نایب رئیس - آقایان مذاکرات را کافی می دانند؟

(جمعی گفتند کافی است)

(بعضی اظهار نمودند کافی نیست)

نایب رئیس - هیچده نفر اجازه خواست

اندونزد یک ظهر هم است آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند بقیام بفرمایند

(هده قیام نمودند)

نایب رئیس - مشکوک شد آقای آقا سید فضل موافقت؟

(بعضی گفتند دومتیر نه رای بگیریم)

نایب رئیس - دومتیر رای میگیریم

آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند بقیام بفرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - اکثریت است پیشنهادات قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در ماده ششم لفظ غله بمیل شود باجناس که شامل شلتوک هم بوده باشد و ناظم دفتر بنده پیشنهاد می کنم که در ماده ششم مطابق لایحه پیشنهادی دولت حمل اجباری غله مالیاتی را در عوض پنج فرسخ تا ۳ فرسخ قرار بدهند - سالار معظم

بنده پیشنهاد می کنم در ماده ششم قانون ممیزی در عوض عبارت (کرایه) معمولی نوشته شود

کرایه بیزان عادلانه و معموله محل بضیمه عوارض شهری که بر مکاری تعلق میگیرد

(ارباب کیخسرو)

بنده پیشنهاد می کنم ماده ششم این طور اصلاح شود

ماده ششم - مأمورین اخذ مالیات مکلف هستند غله مالیاتی را در همان مزرعه که زراعت عمل آمده از مالک دریافت دارند پس از اخذ غله برای حمل بانبارهای دولتی مؤدیان مالیات باید غله مالیاتی را که پرداخته اند بانبارهای محلی حمل نموده کرایه معمولی را دریافت نمایند

(منتصر الملک)

بنده پیشنهاد می دارم در ماده ششم بمنوان تبصره علاوه شود پس از اجرای ماده فوق بیکلی مالیات های بار کرده معموله لغو و بر طرف شود محمد ولی میرزا

بنده پیشنهاد می کنم ماده ششم این طور نوشته شود مؤدیان مالیات املاک از اربابی می توانند الی آخر

(نظام الدوله)

بنده پیشنهاد می کنم در هر صورت مختار خواهد بود در حمل ۰۰۰۰ محمد هاشم میرزا حاج میرزا مرتضی

ماده ششم - بنده بادلیل قویه این ماده ششم را ازید و مضر بعالاهامه می دانم و التاء وحذف آن را پیشنهاد می نمایم امیرناصر

نایب رئیس - یک پیشنهادی هم آقای آقا میرزا ابراهیم فی کرده اند ولی گویا راجع ماده پنجم است

(بعضیون ذیل خوانده شد)

چون قانون ممیزی برای اصلاح مالیات و آسایش مالیات دهندگان وضع می شود بنده معتمد و پیشنهاد می نمایم که کلبه مالیات

ایران از جنس نیز بمیل بشود و از مؤدیان مالیات قیمت جنس را بقیمت عادلانه محل مسعراً دریافت نمایند که هم دولت از زحمات حمل و نقل و مأمورین جنس وساختن انبارها راحت شود و هم رعایا از مزاحمت مأمورین واجهاف و حمل غله بطور اجبار و آفت انبار آسوده شوند

نایب رئیس - آقایان اجازه می فرمایند مذاکره در قانون ممیزی کافی باشد و جلسه ختم بشود؟

(جمعی گفتند بلی)

نایب رئیس - آقای حائریزاده (اجازه)

حائریزاده - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم راجع بقانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلی که با آنجا مراجعه شد تا بحال خبری نیامده و ماهم برای دوره بعد نمی خواهیم کمیسیون ها اونچ تهیه کنند و برای همین دوره از مجلس باید بگذرد و انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل شود و دیگر اینکه کمیسیون بودجه بعضی بودجه هارا گذرانده در این صورت چرا بمجلس نمی آید ما برای کی بودجه می خواهیم تهیه کنیم لایحه ضمیمه بودجه ها هر روز از طرف دولت می آید ولی خود بودجه ها از کمیسیون بودجه نمی آید و در این مدت ۴ ماه هنوز يك بودجه نگذشته است دیگر اینکه قانون هیئت منصفه از کمیسیون عدلیه بیرون آمده و بمجلس نرسیده علت مسامحه چیست؟ و دیگر این که راپریش انتخابات آقایان وثوق الدوله و قتی زاده و آقا سید ضیاء الدین و یور رضا تا کی باید معطل بشود باید بیاید یار بدود و در محل شان تجدید انتخاب بعمل بیاید تا خودشان بیایند اینهمه معطلی برای چیست از مخیرین شعبات و کمیسیون ها تقاضا می کنم جواب مرحمت بفرمایند

نایب رئیس - چون مدتی است که کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات چیزی از مهر مجلس باقی نمانده است می خواستم بیرسم علت این که راپریش تابحال بمجلس نیامده چیست؟ و از کمیسیون داخله هم سؤال می کنم ر

محمد هاشم میرزا - از قانون انتخابات چهارماه بیشتر باقی نمانده و تا سه چهار جلسه دیگر تقدیم مجلس می شود .

نایب رئیس - آقای مخبر کمسیون داخله .

نصیر دیوان - بنده مخبر نیستم و یکی از اعضا هستم عرض می کنم قانون بلدی هر دو شورش شده و بطبع رفته است و عنقریب بین آقایان توضیح خواهد شد راجع بقانون انجمن های ایالتی و ولایتی هم مشغول هستیم .

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - دوسه انتخابات بوشهر بشعبه اول رجوع شده بود و در دو جلسه رسیدگی شد و یک راپورتی هم حاضر شده که در جلسه سابق خدمت آقای رئیس تقدیم کردم اگر مقتضی باشد در این جلسه یا جلسه آتی قرائت شود

نایب رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله .

(اجازه)

حاج شیخ اسدالله - راجع بقانون هیئت منصفه سؤالی شد کمسیون عدلیه در خصوص پیشنهاد اخیر دولت مطالعاتی کرد و یک اصلاحاتی بعمل آمد ولی یک نظریه پیدا کرد اما چون حس می کرد بعضی از آقایان مخالف با آن نظریه شاید باشند از مجلس کسب تکلیف کرده چون عقیده کمسیون عدلیه این بود که این پیشنهاد دولت هم در همان شش ماهی داده شده است که مجلس تصویب کرده قوانین کا از طرف دولت پیشنهاد می شود و بتصویب کمسیون میرسد بموقع اجرا گذارده شود اما چون بعضی از آقایان یک نظریات دیگری در این خصوص دارند و اشکالاتی می کردند کمسیون عدلیه در این خصوص یک کسب تکلیف از مجلس کرده که آیا مجلس پیشنهاد اخیر دولت را مشمول رأی سابق مجلس می داند و باید بموقع اجرا گذارده شود یا نه؟ در هر صورت این تصمصمی است که مجلس باید اتخاذ کند و در این خصوص راپورتی هم بهیئت رئیسه داده شده است که در هر موقع صلاح بدانند در مجلس قرائت شود

نایب رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)

محقق العلماء - بنده هم راجع به تجدید نظر در قانون انتخابات سؤالی داشتم که آقای حائریزاده فرمودند

نایب رئیس - آقای تدین در آن مسئله که تذکار داده اید فرمایشی دارید؟

تدین - متجاوز از یک ماه است بنده سؤالی از وزارت داخله کرده ام متأسفانه تاکنون نماینده وزارت داخله حاضر نشده

جواب بدهد در صورتی که مطابق نظامنامه داخلی مجلس در امور داخلی مملکت وزرا حق ندارند بیش از یک ماه جواب سؤال را بتأخیر بیندازند این است که مجدداً تذکر می دهم سؤال من از وزارت داخله راجع وستاد اهل رئیس تشکیلات نظمی است و از قراری که شنیده ام چندین ماه است کنتراست او مقتضی شده و خاتمه یافته است و ایشان بدون هیچ کنتراستی مشغول کار هستند البته بابودن مجلس هیچ مقتضی نیست یک نفر مستخدم اروپائی بدون کنتراست مشغول کار باشد سؤال بنده این بود که وزارت داخله چه نظری در این باب دارند

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو نسبت بدستور فرمایشی دارید؟

ارباب کیخسرو - چون آقای

حائری زاده از کمسیون بودجه سؤالی کردند و جواب داده نشد خواستم عرض کنم آنچه بنده اطلاع دارم از کمسیون سه فقره از بودجه ها گذشته یعنی بودجه عدلیه و فواید عامه و خارجه و تقدیم هم شده است بودجه فواید عامه طبع و توزیع هم شده ولی دو بودجه دیگر را نمی دانم و در هر صورت می خواستم تقاضا کنم هر یک را مقتضی می دانند جزو دستور گذارده شود که انشاءالله دوره چهارم کاری را که دوره های دیگر بآن موفق نشده اند بنماید و چنانچه بودجه هایی که از کمسیون گذشته جزو دستور بگذارند کمسیون مرتباً بودجه های دیگر را هم تصویب و بمجلس خواهد فرستاد .

نایب رئیس - آقای سدیدالملک در دستور فرمایشی دارید؟

سدید الملک - دستور را معین نفرمودید . عرض بنده این بود که قریب یک ماه است از وزارت عدلیه سؤالی در خصوص ثبت اسناد کرده ام اگر برای جواب حاضر هستند عرض کنم .

وزیر عدلیه - در جلسه دیگر جواب عرض می کنم

نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - یک قسمت از مراض بنده همان است که آقای ارباب کیخسرو فرمودند می خواستم تقاضا کنم در دستور جلسه آتی بودجه ها مقدم باشند و چنانچه فرمودند بودجه فواید عامه طبع و توزیع شده بودجه عدلیه و خارجه هم تقدیم شده و تا دوروز دیگر طبع و توزیع می شود همین که بودجه وزارت فواید عامه بگذرد آنها هم حاضر می شود این عرض بنده راجع بدستور بودولی از همین اجازه که خواسته ام

استفاده می کنم و از مقام ریاست می رسم که با وجود وعده های مکرری که آقایان وزراء می دهند تا کی باید تحمل و صبر کرد که ایفاء وعده های خود را بکنند آقای وزیر پست و تلگراف مکرر در مکرر در این مجلس در مقابل سؤال آقای تدین و خود بنده وعده کردند قراردادهای تلگرافی که به تصویب مجلس رسیده و چاپ شده رسماً پیشنهاد کنند و با وعده های مکرر ایفاء باین وظیفه خودشان نکرده اند زیرا : این فقط قبول تقاضای یک وکیل نیست بلکه انجام یک وظیفه است ! حالا نمی دانم امروز که تشریف آورده اند انشاءالله برای همین کار است یا خیر اگر برای چنین کار است عرضی ندارم والا از مقام ریاست تقاضا دارم اصل بیست و هفتم قانون اساسی اجرا بشود و این اصل را هم می خواهم که آقایان متذکر شوند مجلس در هر جائی در قوانین یا در مسامحه در اجرای آن پیدا کند بوزیر مسئول در آن کار اخطار خواهد کرد وزیر مزبور باید توضیحات لازمه را بدهد

وزیر پست و تلگراف - لایحه ای است راجع بخرید و تأسیس تلگراف بی سیم در تهران تقدیم مجلس شورای ملی می کنم و اما در جواب نماینده محترم عرض می کنم این وعده ها خیلی مکرر نبوده است در یک جلسه اینجا مذاکره شد و بنده عرض کردم پیشنهاد را بمجلس می آورم پیشنهاد حاضر شده است و خدمت آقای تدین است خواستم ایشان ملاحظه کنند بهیئت صحیح است تا آن پیشنهاد بامضاء رسیده و تقدیم مجلس شورای ملی شود

نایب رئیس - آقای دولت آبادی (اجازه)

حاج میرزا علی محمد دولت

دولت آبادی - یک قسمت عرض بنده راجع ببودجه ها بود که آقایان فرمودند فقط بنده یک چیزی می شنوم که در بودجه ها تفاوت کلی پیدا شده است البته کمسیون بودجه وقت خواهد کرد که از حدود بودجه های اعتباری که مجلس تصویب کرده می گذرد و دیگر این که یک لایحه راجع بمستمریات از طرف دولت آمده است و ششصد و چند هزار تومان اعتبار خواسته اند این مطلب هم فرع این است که ما کتابچه مستمریات را بیینیم و تا امروز کتابچه مستمریات طبع نشده از مقام ریاست خواهش می کنم کتابچه مستمریات طبع و توزیع شود اگر بنا شد آن لایحه بمجلس بیاید نمایندگان با بصیرت رأی بدهند زیرا می شنوم اختلافات زیاد دارند و بعضی از قبول مستمریات بهمان ترتیب سابق داده می شود در صورتی که وزارت مالیه مکلف است در حدود اختیاراتی که از طرف مجلس باور داده می شود عمل کنند این است که تقاضا می کنم آن کتابچه طبع شود اگر چنانچه نمایانی دارند بعد از معلوم شدن

نظریات مجلس بآن بپردازند
نایب رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده هم راجع بمستمریات عرض داشتم شهریه ها که چندان اساسی نداشت تصویب شد ولی مستمری ها چون اغلب مال فقر است همین طور مانده خوب است زودتر مجلس یک تصمصمی در آن باب بگیرد زیرا می ماند برای آخر سال و آنوقت هم پول نیست و فقرا از بین می روند

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - این قسمتی که آقای وزیر پست و تلگراف فرمودند صحیح بود این کتابچه است با ۵ قرارداد دیگر که جزو این کتابچه طبع نشده است این هارا تهیه کرده اند ولی یک نقایصی دارد بنده در خارج از ایشان سؤال کردم که برای امروز می توانند حاضر کنند یا نه؟ فرمودند یک نقایصی دارد که باید رفع کنم و دو جلسه آتی تقدیم مجلس می کنم می خواهید نزد شما باشد تا بعد تقدیم مجلس شورای ملی بشود .

وزیر پست و تلگراف - (خطاب

بآقای تدین) خوب است پیشنهاد را هم مطالعه فرمائید

نایب رئیس - آقای محمد هاشم میرزا .

(اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده یک سؤالی از آقای وزیر پست و تلگراف دارم اگر حاضرند حالا جواب بدهند عرض کنم والا بماند برای بعد

وزیر پست و تلگراف - بفرمائید **محمد هاشم میرزا** - شنیده ام در قسمت مرا گرفت در جنوب در ۱۳ نقطه تلگراف دارند و با یکدیگر مخابرات میکنند و تلگراف دیگران را هم مخابرات می کنند در صورتی که در کنتراشان حق سیم کشی ندارند و یک شخصی اطلاع می داد که بمالنی ضرر دولت است اگر ممکن است جواب این سؤال را بفرمائید

وزیر پست و تلگراف - سابقاً

هم عرض شد و خاطر مبارک آقایان را مسبوق کردم که دولت در این زمینه با کمپانی نفت مشغول مذاکره است و انشاءالله یک قراری در این خصوص داده خواهد شد

نایب رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله .

(اجازه)

حاج شیخ اسدالله - عرضی ندارم .

نایب رئیس - آقای نصیر دیوان

نصیر دیوان - عرض بنده راجع

بکمسیون داخله بود که کردم
نایب رئیس - آقای صدر الاسلام (اجازه)

صدر الاسلام - بنده سؤالی از وزیر فواید عامه داشتم .

نایب رئیس - تشریف بردند .

آقای سلیمان میرزا فرمایشی دارند؟

سلیمان میرزا - بنده مواظب هستم که در محل بعضی ترتیبات پیش نیاید و سابقه شود بنابراین یادآوری می کنم که وزیر پست و تلگراف شخصاً مسئول وزارت خودشان هستند و هیچیک از وکلاء شریک در مسئولیت ایشان نیستند و باید ایشان ذیل آن پیشنهاد را امضاء کنند و مسئولیت را کاملاً بعهده بگیرند در مجلس بیاورند البته می توانند با آقای تدین یا سایر وکلاء مشورت بکنند ولی این موضوع قانونیت ندارد که وقتی از وزیر سؤال کنند که چرا فلان لایحه را پیشنهاد نکردی می گوید من لایحه را حاضر کرده بودم تقدیم کنم ولی دادم بفلان وکیل نظریه خودش را بگوید مجلس کاری با این کارها ندارد نظر مجلس نسبت بوکلا علی السواء است باید وزراء کاملاً این مسئله را در نظر بگیرند که مسئول اعمال خودشان خودشان هستند و دو لایحه را نمی توانند یکمرتبه پیشنهاد کنند و نمی توانند بگویند باین جهت که داده ام مطالعه کنند تقدیم نکردم بنابر این همان طوریکه قبلاً هم گفته شده است یادآوری می کنم تمام قراردادهای که بمجلس پیشنهاد نشده است از درجه اعتبار ساقط است

جمعی از نمایندگان - صحیح است .

تمام مالیات ها که بمجلس پیشنهاد نشده رسمیت ندارد

(جمعیت - صحیح است)

و جمیع نمایندگان هم در این دو نظر من کاملاً موافق هستند

(صحیح است)

و هیچ اختلافی نیست اگر آقای وزیر پست و تلگراف بآقای وزیر مالیه قرارداد هائی که در قیاب مجلس بسته شده است و مالیات هائی که می گیرند زودتر پیشنهاد نکنند آنوقت روزی خواهد رسید که ما باتفاق اجرای اصل بیست و هفتم قانون اساسی را در مجلس بخواهیم یعنی بوزیر اخطار کنیم و بگوئیم (وزیر مسامحه کار است) آنوقت وزراء برای خود باین سبب یک دوسه مشمش تهیه کرده اند خوب است آقایان وزراء هر چه زودتر این مسائل را پیشنهاد کنند و مارا مجبور نکنند اصل بیست و هفتم را اجرا کنیم

وزیر پست و تلگراف - بنده تصور

نمی کنم این موضوع مستلزم یک حرارتی باشد بنده نخواستم مسئولیت را از خودم سلب کنم . بنده مسئولیت ندارم از برای

یک قرارداد که ده سال قبل یک وزیر بسته است .

بله بنده مسئولیت پیشنهاد آن را دارم و از پیشنهادم استنکاف ندارم و خود راجع مکلف پیشنهاد آن می دانم . این موضوع را آقای تدین در ضمن نطق خودشان در چند جلسه قبل تذکار دادند و چون ایشان اول کسی بودند که این دو قرارداد را در آن کتاب پیدا کرده بودند و چون ایشان در این موضوع جدیت داشتند و دارند پیشنهادی که حاضر شده است بامواد قرارداد ها بایشان ارائه داده شده که مطالعه بفرمایند بعد بنده امضاء کرده بمسئولیت خود تقدیم کنم خلاف رویه هم در این کار نشده است و بنده هم نخواستم ایشان را شرکت در مسئولیت خود بدهم

نایب رئیس - جلسه آتی روز یکشنبه بیست و پنجم سنبله ۱۳۰۱ چهار ساعت بظهر

(بعضی گفتند بودجه ها را مقدم بدارید)

نایب رئیس - دستور اولاً و دوحه وزارت فواید عامه ثانیاً لایحه قانون ممیزی ثالثاً لایحه هیئت اعزامی بسواحل بحر خزر برای تفتیش جنگلها

آقای میرزا محمد نجات - راجع بقانون هیئت منصفه تکلیف چه شد ؟

رکن الملک - راپورت کمسیون عدلیه راجع بقانون هیئت منصفه هم حاضر است استدعا دارم جزو دستور گذارده شود .

(آقای نایب رئیس حرکت نموده و مجلس چهل دقیقه بعد از ظهر ختم شد

مؤتمن الملک

جلسه یکصد و سی و پنج

صورت مشروح مجلس یوم یکشنبه بیست و چهارم محرم ۱۳۴۱ مطابق بیست و پنجم سنبله ۱۳۰۱

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید

صورت مجلس یوم پنجشنبه بیست و دوم سنبله را آقای امیرناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای آقا میرزا ابراهیم قمی (اجازه)

آقا میرزا ابراهیم - در موضوع سد جاجرود دومرتبه سوء تسامع شده است و هر دفعه در صورت جلسه درست ننوشتند بنده در آن دفعه اول که سؤال کردم بطور تحقیق عرض نکردم و بطور تردید عرض کرده بودم و گفتم شنیده ام مستقلاً خرید و در دفعه بعد هم آنرا تکذیب نکردم . رئیس - بطوریکه اظهار داشته اصلاح می شود .